

Norges Bank
Postboks 1179 Sentrum
0107 OSLO

VÅR REFERANSE
13/12330

DERES REFERANSE

DATO
20.06.2022

Motsyklisk kapitalbuffer andre kvartal 2022

Finanstilsynet viser til bestemmelse om beslutning om motsyklisk kapitalbuffer og råd om systemrisikobuffer fastsatt ved kgl.res. 3. september 2021. I dette brevet redegjøres det for Finanstilsynets vurderinger av motsyklisk kapitalbuffer andre kvartal 2022, jf. bestemmelsen § 2 om utveksling av relevant informasjon og vurderinger.

Finanstilsynets vurderinger av finansiell stabilitet og situasjonen i bankene er omtalt i [Finansielt utsyn juni 2021](#) og [Resultatrapport for finansforetak første kvartal 2022](#).

Aktiviteten i norsk økonomi er høy, og det er lite ledige ressurser. Utsiktene for norsk økonomi er imidlertid svært usikre. Forstyrrelser i forsyningskjedene, blant annet som følge av koronapandemien og krigen i Ukraina, har svekket vekstutsiktene og bidratt til kraftig økning i prisveksten globalt.

Sentralbanker i flere land har satt opp styringsrentene og varslet ytterligere renteøkninger. Utsikter til svakere økonomisk vekst i kombinasjon med vedvarende høy inflasjon har skapt frykt for stagflasjon. Dette vil i så fall også påvirke norsk økonomi og det norske finansielle systemet, som er sårbart ved sterk renteoppgang.

Boligprisene i Norge har økt mye over lang tid. Prisenivået er vesentlig høyere enn før pandemien, og i mai var tolv månedersveksten 6,4 prosent. Lav rente over lang tid har vært en vesentlig årsak til boligprisveksten. Prisene på næringseiendom har også økt mye over mange år. Det er betydelig fallhøyde i begge markedene.

Husholdningenes gjeldsbelastning er høy, både historisk og sammenlignet med andre land, og i april var tolv månedersveksten i husholdningenes gjeld 4,8 prosent. Mange husholdninger har svært høy gjeld i forhold til inntekten og boligens verdi, og vil rammes hardt ved inntektsbortfall, økte utlånsrenter og boligprisfall. Andre husholdninger har spart mye av inntekten og bygd opp finansielle buffere de siste par årene.

Gjeldsveksten i ikke-finansielle foretak er tilbake på nivået før pandemien, og i april var tolv månedersveksten fra innenlandske kilder 5,0 prosent.

[Finanstilsynets boliglånsundersøkelse](#) viser at en stor og økende andel av nye lån med pant i bolig tas opp av låntakere som har høy samlet gjeld i forhold til brutto årsinntekt. Nesten halvparten av lånevolumet i fjorårets undersøkelse ble gitt til låntakere med gjeld over 4 ganger årsinntekt. Mange husholdninger vil rammes ved betydelig renteøkning, inntektsbortfall eller prisfall på boliger.

Husholdninger og ikke-finansielle foretak har god tilgang på kreditt. Finanstilsynet innhenter hvert kvartal tall fra et utvalg norske og utenlandske finansforetak om totalt innvilget utlånsvolum, samt innvilget utlånsvolum som avviker fra de enkelte kravene i utlånsforskriften. [Rapportering for første kvartal i år](#) viser et fortsatt høyt nivå på nye innvilgede lån. Andelen lån med pant i bolig som avviker fra ett eller flere av kravene i forskriften, utgjorde 5,5 prosent i Oslo og 6,6 prosent utenom Oslo, mens andelen forbrukslån med avvik fra forskriftskravene utgjorde 2,3 prosent.

Lønnsomheten i de norske bankene er god. I første kvartal 2022 var egenkapitalavkastningen på 11,5 prosent, hvilket er 0,9 prosentpoeng høyere enn i samme periode året før. Høyere netto renteinntekter sammen med lavere tap på utlån bidro til bedringen i resultatet. Bankenes tap på utlån var også lave i 2021.

Innlemmelsen av det europeiske kapitalkravsregelverket (CRR/CRD IV) i EØS fra utgangen av 2019 innebar en betydelig reell lettelse i norske bankers kapitalkrav. Endringene i EUs kapitalkravsregelverk (CRR2/CRD V), som trådte i kraft 1. juni i år, bidrar til ytterligere lettelse i bankenes kapitalkrav. Kapitaldekningen i bankene er nå vesentlig over senkede regulatoriske krav.

Over tid er det de regulatoriske kravene som avgjør bankenes soliditet. De reduserte kapitalkravene kan føre til at bankens soliditet etter hvert svekkes, som vil være uheldig i lys av risikoen i det norske finansielle systemet. Egenkapital er avgjørende for bankenes risikobærende evne og dermed evnen til å yte nye lån til kredittverdige kunder i nedgangstider. Innenfor rammen av det europeiske regelverket bør derfor kapitalkravene innrettes slik at de bidrar til å opprettholde den reelle soliditeten.

Norges Bank besluttet i mars i år å øke kravet til motsyklisk kapitalbuffer til 2,5 prosent med virkning fra 31. mars 2023. Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke grunnlag for å endre kravet til motsyklisk kapitalbuffer nå.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
finansstilsynsdirektør

Per Mathis Kongsrud
direktør for digitalisering og analyse

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.